

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Her vatandaş vergi yükümlüsüdür. Tarihsel bir alışkanlık olarak vatandaşlarımız vergi konusunda idareye karşı çekingen ve ürkek davranır. Oysa vergi yükümlülerinin, sorumluluk ve ödevlerinin yanı sıra hakları da var...

Vergi mükelleflerinin hakları da var!

ANAYASAMIZIN “Vergi Ödevi” başlıklı 73. Maddesine göre; “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır” denilmekte. Ancak, yıllardır vergi uygulamalarındaki tenkitler ve uygulama sorunları devam ediyor.

Bu önemli Anayasal ödevin, sağlıklı bir biçimde yerine getirilmesi için Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) tarafından 2006 yılı başından geçerli olmak üzere “Mükellef Hakları Bildirgesi” yayımlanarak yürürlüğe konuldu. Bu bildirge ile Gelir İdaresi’nin mükellef odaklı, kaliteli hizmet sunma anlayışı içerisinde, saygılı ve dürüst olma temel ilkesiyle çalışmaya, vergi ödemenin sadece bir yükümlülük değil vatandaş olma ve sorgulama hakkı olduğu bilinciyile kendisinden hizmet alan herkesi memnun etmeye ve sorunları çözmeye olan bağlılığını onaylamış oluyor.

BİLDİRGE NELERİ İÇERİYOR?

Ülkemizde vergi ödevi, vergi ve vergi idaresi çok sevilmez. Daha da ötesi vergi mükellefleri, vergi idaresinden hep uzak durmaya çalışmışlardır. Gelir İdaresi’nin Mükellef Hakları Bildirgesi’ni uygulamaya koyması ve yaklaşımını da değiştirerek mükelleflere yaklaşımında olumlu bir noktaya gelmiş olduğu görülüyor. Bu nedenle, aşağıda özetlenen GİB’in mükellef haklarını da önemsemek gerekiyor.

- Açık, güvenilir, zamanında ve yeterli bilgi ile hizmet vermek.
- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde öğrenmek istenilen her bilgi için doğru insanlarla temasa geçilmesi konusunda mükellefi yönlendirmek.
- Vergi konusundaki gelişmeleri sürekli güncellenen internet sayfasında ve basılı yayınlarla mükellefe en kısa zamanda duyurmak.
- Ücretsiz e-posta sistemine kayıt olunması durumunda vergisel gelişmeleri kaynağından ve anında öğrenmiş olmak.
- Şahsi ve gizli bilgilere saygılı olmak, bu bilgileri Vergi

Usul Kanunu’nun öngördüğü haller dışında açıklamamak ve kullanmamak.

● Vergi ile ilgili yükümlülüklerinizin yerine getirilmesinde mükellefe her türlü kolaylığı sağlamak.

● Yapılacak işlemlerde ve gerçekleştirilen düzenlemelerde vergi kanunlarının adil, hukuksal, tarafsız ve rekabeti koruyucu bir

şekilde uygulanmasını esas almak.

● Vergi incelemelerinde kanunları doğru, tarafsız ve tutarlı bir şekilde uygulayarak, incelemenin her aşamasında mükellefi bilgilendirmek.

● Şikayetlerinizi gerçek kimlik ve iletişim bilgilerinizle iletmeniz halinde, en kısa sürede sonuç ile beraber size dönmek.

Böylece vergi mükelleflerine önemli haklar tanınmış oluyor. Önemli olan, bu hakların karşılıklı çok doğru ve verimli kullanılması.

İDAREYE DE BÜYÜK GÖREV DÜŞÜYOR

Vergi mevzuatımızın amacı, vergi ve diğer gelirleri en az maliyetle toplamak, mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu sağlamak, mükellef haklarını gözeterek yüksek kalitede hizmet sunmak suretiyle yükümlülüklerini kolayca yerine getirmeleri için gerekli tedbirleri almak olarak belirlenmiş bulunuyor.

İdarenin bu mükellef haklarını daha kapsamlı olarak tüm birimlerinde aksaksız ve eksiksiz uygulaması esastır. Son olarak, Vergi Denetim Kurulu (VDK) tarafından vergi incelemesi sırasında mükelleflerin hak ve yükümlüklerini belirten bir broşür hazırlanarak tüm vergi müfettişlerine dağıtıldığı görülüyor.

Mükellef hakları, mükellefler ile vergi idaresi arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi açısından son derece önemli olup, mükellef hak ve yükümlülüklerin bilinmesine yönelik düzenleme ve uygulamalar vergiye gönüllü uyumu artırma konusunda etkili oluyor. Ayrıca, başta vergi dairesi başkanlıkları olmak üzere bütün hizmet veren birimlerden, paydaşlardan ve mükelleflerden alınan görüş ve öneriler değerlendirilerek hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik faaliyetlerin devam ettirilmesi gerekiyor.